

Branko Tošović

Grac, 19. novembar 2025. godine

O k v i r n e t e m e

za 18. simpozijum

„Andrić je govorio“

Pariz – Strazbur – Marselj

28–31. oktobar (srijeda – subota) 2026. godine

<https://www.gralis2.at/gralis/projektarium/Andric/Symposium18.html>

u okviru naučnoistraživačkog projekta

Andrić - Initiative:

Ivo Andrić u evropskom kontekst

(Grac, 2007–)

<https://www.gralis2.at/gralis/projektarium/Andric/index.html>

Ivo Andrić (1892–1975)

*

Skupom u Madridu 2025. (<https://www.gralis2.at/gralis/projektarium/Andric/Symposium17.html>) završeno je proučavanje Andrićevih pojedinačnih djela (romana, pripotekstova, pjesama u stihu i prozi, publicističkih radova, epistola). I dok je prva istraživačka faza (2007–2012) protekla u tumačenju vremenskih okvira Andrićevog opusa, druga (2012–2025) bila koncentrisana na pišćev tekst, treća će faza (nakon skupa u Francuskoj 2026. godine) imati u težištu pažnje Andrićeve poetičke i konceptualne dominante.

Bienvenue en France!

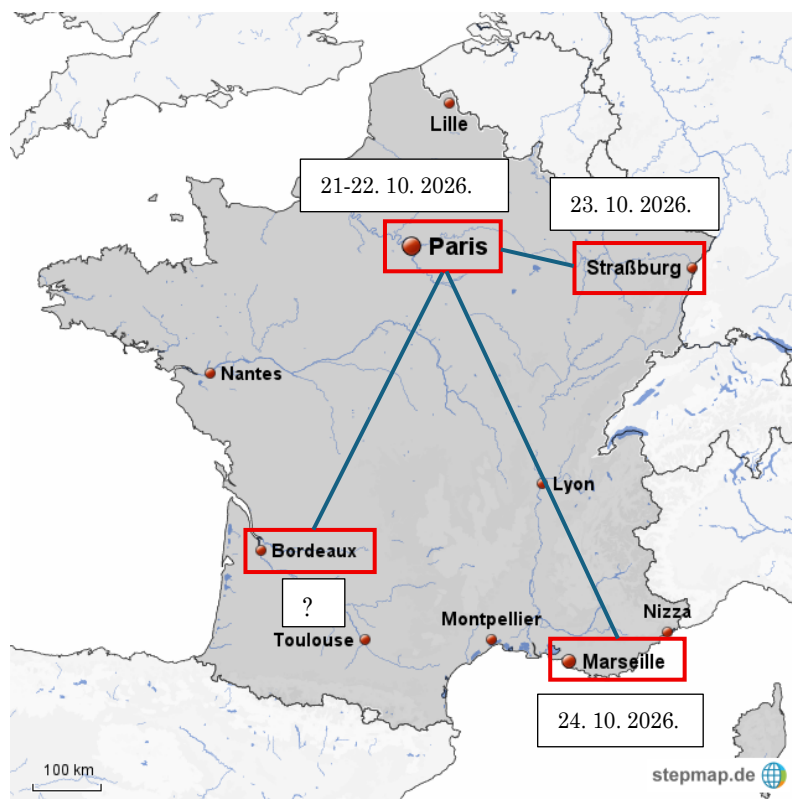
Pariz
[Paris]

Strazbur
[Strasbourg]

Marselj
[Marseille]

Tema 18. simpozijuma „Andrić je govorio“ biće razmotrena na bazi Andrićevog primarnog i sekundarnog korpusa.

P r i m a r n i korpus čine 1. razgovori, intervjui, 2. dnevnic, 3. izjave za sredstva masovnog informisanja (štampanje, radio i televiziju), 4. govori na skupovima i predavanja, 5. SVESKE (1981), 6. ZNAKOVI PORED PUTA (1976), 7. tekstovi koji u naslovu imaju riječ *razgovor*: RAZGOVOR (1948), RAZGOVOR SA GOJOM (1925), RAZGOVOR PRED VEČE (1966), 8. književni tekstovi sa naslovom *dnevnik*: DEDIN DNEVNIK (1948), 9. prikazi dnevnika drugih autora: Dragojlo Dudić: DNEVNIK 1941. g. (1945).

S e k u n d a r n i korpus čine 1. intervjui i razgovori drugih ličnosti u kojima su govorili o Andriću i iznosili njegove stavove, 2. dnevnic drugih autora u kojima su pisali o Andriću i/ili citirali nešto što je rekao, 3. izjave o Andriću povodom jubileja, dodjele nagrade i sl.

Teme

1. Andrić → Goji, Goja → Andriću [RAZGOVOR SA GOJOM (1925)]
2. Andrić je govorio Veri Stojić
Stojić 1988: Stojić, Vera. Sećanja Vere Stojić. Prepiska (1926–1969). Priredila Žaneta Đukić Perišić. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 7, br. 5. S. 9–133.
3. Andrić o običnim i slavnim ljudima
4. Andrić u dnevnicima drugih pisaca i stvaraoca
Antonić 1992: AntoniĆ, Zdravko. *Ivo Andrić u dnevniku Rodoljuba Čolakovića*. Beograd: Stručna knjiga. 221 s. ♦ Lazarević 2001/1: Lazarević, Branko. *Dnevnik jednoga nikoga: Prvi deo (1942–1946)*: Priredio Dušan Puvačić. – Beograd: Zavod za udžbenike. 457 s. ♦ Lazarević 2001/2: Lazarević, Branko. *Dnevnik jednoga nikoga: Drugi deo (1947)*: Priredio Dušan Puvačić. – Beograd: Zavod za udžbenike. 585 s.
5. Andrić u virtuelnom razgovoru
Vojvodić 1989: Vojvodić, Radoslav. *Sudbina umetnika: razgovori s Ivom Andrićem*. Gornji Milanovac: Dečje novine. 153 s.
6. Andrićev znak kao razgovor i razgovor kao znak
Andrić Znakovi 1981: Andrić, Ivo. ZNAKOVI PORED PUTA. In: Andrić, Ivo. *Sabrana dela*, knj. 16. Dop. izd. Urednik Vuk Krnjević. Priredili: Vera Stojić, Petar Džadić, Muharem Pervić, Radovan Vučković. Beograd, Zagreb – Sarajevo – Ljubljana – Skoplje – Titograd: Prosveta – Mladost – Svjetlost – Državna založba Slovenije – Mislja – Pobjeda. 629 s.
7. Andrićeva govorna strategija
8. Andrićeva kazivanja o ženi
9. Andrićeva predavanja i usmene izjave o umjetnosti i književnosti
10. Andrićeva ratna misao i riječ

Andrić 1998 [1941]: Andrić, Ivo. RATNI DNEVNIK. Priredio Predrag Palavestra. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. XVII, sv. 14. S. 7–18. ♦ Andrić 1998 [1942]: Andrić, Ivo. DNEVNIK – Sokobanja, leto 1942. Priredio Predrag Palavestra. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 17, sv. 14. S. 7–18. ♦ Palavestra 1982: Palavestra, Predrag. Komentari uz Andrićev dnevnik iz Sokobanje. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 1, sv. 1. S. 294–300. ♦ Palavestra 1998: Palavestra, Predrag. Andrićev dnevnik iz Sokobanje. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 17, sv. 14. S. 19–25. ♦ Andrić 2011 [1944]: Andrić, Ivo. DNEVNIK, BEOGRAD, 1944. In: Andrić, Ivo. *Sabrana dela u 20 tomova*, tom 6: *Nove pripovetke*. Beograd – Podgorica: Nova knjiga – Štampar Makarije. S. 243–257.

11. Andrićeva razmišljanja između zvukova sirene

Andrić 2011 [1940]: Andrić, Ivo. MEĐU SIRENAMA: Berlin 1940. Priredila Žaneta Đukić Perišić. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 30, sv. 28. S. 57–64.

12. Andrićeva sjećanja na pisce (domaće i strane) i promišljanja o njima

13. Andrićeva tumačenja karaktera ljudi

14. Andrićeve francuske misli

Andrić 1927–1931 [1988]. Andrić, Ivo. *Zapisi Marselj, Nica, Ženeva 1927–1931*. In: Lični fond Ive Andrića. Priredili Olga Mučalica, Anderlija Dragojlović. Beograd: Zadružbina Ive Andrića. S. 60 [Br. 347, L. 77]

15. Andrićeve govorne sentence, slikoviti iskazi i aforizmi

16. Andrićeve izjave za štampu, radio i televiziju

Popović 1976: Popović, Radovan. *Kazivanja o Andriću*. Beograd: Sloboda. 219 s.

17. Andrićeve misli o nagradama, Nobelovoj nagradi i nobelovcima

18. Andrićeve zabilješke u sveskama različite boje

Andrić 1981: Andrić, Ivo. SVESKE. In: Andrić, Ivo. *Sabrana dela*. Knj. 1–17. Dop. izd. Urednik Vuk Krnjević. Priredili: Vera Stojić, Petar Džadžić, Muharem Pervić, Radovan Vučković. Beograd – Zagreb – Sarajevo – Ljubljana – Skoplje – Titograd: Prosveta – Mladost – Svjetlost – Državna založba Slovenije – Mislja – Pobjeda. 427 s. ♦ Andrić 2012: Andrić, Ivo. Blok smeđe boje. Priredili Miroslav Karaulac i Biljana Đorđević Mironja. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 31, sv. 29. S. 9–34.

19. Andrićevi autopoeitički iskazi u RAZGOVORU SA GOJOM (1925)

20. Andrićevi govori na skupovima i predavanjima

Peković/Kljakić 2012: Peković, Ratko; Kljakić, Slobodan. *Angažovani Andrić 1944–1954: Društveni rad, govori, predavanja, članci, putopisi, reportaže...* Beograd: Službeni glasnik. 300 s.

21. Andrićevi intervjui Siniši Paunoviću

Paunović 2003: Paunović, Siniša. Pola veka s Andrićem. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 22, sv. 20. S. 149–175. ♦ Paunović 2004: Paunović, Siniša. Pola veka s Andrićem (II). In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 23, sv. 21. S. 23–43. ♦ Paunović 2005: Paunović, Siniša. Pola veka s Andrićem (III). In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 24, sv. 22. S. 189–199.

22. Andrićevi književni tekstovi koji u naslovu imaju *razgovor*
 RAZGOVOR (1948), RAZGOVOR SA GOJOM (1925), RAZGOVOR PRED VEČE (1966)
23. Andrićevi književni tekstovi koji u naslovu imaju *sećanje*
 Andrić NOVEMBARSKA SEĆANJA 1981: Andrić, Ivo. NOVEMBARSKA SEĆANJA. In: Andrić, Ivo. *Sabrana dela*, knj. 8. Dop. izd. Urednik Vuk Krnjević. Priredili: Vera Stojić, Petar Džadić, Muharem Pervić, Radovan Vučković. Beograd, Zagreb – Sarajevo – Ljubljana – Skoplje – Titograd: Prosveta – Mladost – Svjetlost – Državna založba Slovenije – Mislja – Pobjeda. S. 54–55.
24. Andrićevi književni tekstovi sa riječju *dnevnik* u naslovu
 Andrić 2011/3: Andrić, Ivo. DEDIN DNEVNIK. In: Andrić, Ivo. *Sabrana dela u 20 tomova*. Tom 3: *Nove pripovetke*. Beograd – Podgorica: Nova knjiga – Štampar Makarije. S. 263–268.
25. Andrićevi nastupi na svečanim akademijama, jubilarnim okupljanjima i kongresima
 Peković/Kljakić 2012: Peković, Ratko; Kljakić, Slobodan. *Angažovani Andrić 1944–1954: Društveni rad, govori, predavanja, članci, putopisi, reportaže...* Beograd: Službeni glasnik. 300 s.
26. Andrićevi odgovori na neugodna i provokativna pitanja
27. Andrićevi politički nastupi (govori, izjave)
 Peković/Kljakić 2012: Peković, Ratko; Kljakić, Slobodan. *Angažovani Andrić 1944–1954: Društveni rad, govori, predavanja, članci, putopisi, reportaže...* Beograd: Službeni glasnik. 300 s.
28. Andrićevi prikazi dnevnika drugih autora
 Andrić 1945: Andrić, Ivo. Dragojlo Dudić: DNEVNIK 1941. G. (Izdanje Prosvete, Beograd, 1945). In: *Oslobođenje*, Sarajevo, god. III, br. 82, 19. VIII 1945. S. 6.
29. Andrićevi sudovi o prošlosti, istoriji i tradiciji
30. Andrićevo izbjegavanje odgovora
31. Beline uspomene na Andrića
 Pavlović 1998: Pavlović, Bela. Sećanja na Ivu Andrića. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 17, sv. 14. S. 135–153.
32. Bilješke Borivoja Jevtića o Andriću
 Jevtić 1998: Jevtić, Borivoje. Beleške o Ivu Andriću. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 7, sv. 5. S. 147–180.
33. Bosna, Travnik, Sarajevo i Višegrad u Andrićevim usmenim kazivanjima
34. Ćosićevi zapisi o Andriću
 Ćosić 2002: Ćosić, Dobrica. Zapisi o Ivi Andriću. In: Ćosić, Dobrica. *Pisci moga veka*. Beograd: Verzalpres – Mrlješ. S. 99–114.
35. Đokovićeva fragmentarna sjećanja na Andrića

Đoković 1983: Đoković, Milan. Fragmenti sećanja. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 2, sv. 2. S. 267–292.

36. Interakcija govora i ćutanja u Andrićevim razmišljanjima

37. Istorijske ličnosti u usmenim tumačenjima Iva Andrića

38. Izjave o Andriću njegovih savremenika

Popović 1976: Popović, Radovan. *Kazivanja o Andriću*. Beograd: Sloboda. 219 s. ♦ Pavlović 1998: Pavlović, Bela. Sećanja na Ivu Andrića. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 17, sv. 14. S. 135–153. ♦ Ćosić 2002: Ćosić, Dobrica. Zapis o Ivi Andriću. In: Ćosić, Dobrica. *Pisci moga veka*. Beograd: Verzalpres – Mrleš. S. 99–114.

39. Kako je Andrić odgovorio na pitanje „Šta pisac kazuje svojim djelom?“

Vučković 1994: Vučković, Radovan (priredio i pogovor napisao). *Pisac govori svojim delom*. Beograd: BIGZ. 381 s.

40. Kako je na predavanjima i u javnim izjavama Andrić tumačio stil i način izražavanja/pisanja?

41. Kako se u kazivanjima Andrić odnosio prema životu i smrti?

42. Kineska vizura Iva Andrića

Andrić 2007 [1956]: Andrić, Ivo. DNEVNIK SA PUTA PO KINI. Priredila Biljana Đorđević. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 26, br. 24. S. 7–53.

43. Koliko je Andrić govorio o svojim planovima (npr. o *SARAJEVSKOJ TRILOGIJI)?

44. Koliko je i na koji način Andrić doticao u razgovorima rat, međuljudske i međuetničke konflikte?

45. Most u Andrićevim razgovorima

46. Muzika kao tema Andrićevih razmišljanja

47. O čemu su pričali Ivo Andrić i Miloš I. Bandić?

Bandić 1996: Bandić, Miloš I. Razgovori sa Andrićem. In: *Književnost*. Beograd. God. 50, knj. 101, sv. 7/8 (juli – avgust). S. 639–650.

48. Odnos komunikatora u intervjuima sa Ivom Andrićem

49. Pitanja lične, intimne prirode u razgovorima sa Andrićem

50. Poetika i autopoetika u Andrićevim razgovorima

Lazić 2015: Lazić, Dubravka. Autopetički iskazi Ive Andrića. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 34, sv. 32. S. 225–240.

51. Priroda u Andrićevim kazivanjima

52. Putovanja u Andrićevim usmenim kazivanjima

53. Razgovor Iva Andrića sa Ljubom Jandrićem (poređenje sa Geteom i Ekermanom)

Jandrić 1977: Jandrić Ljubo. *Sa Ivom Andrićem: 1968–1975*. Beograd: Srpska književna zadruga. 395 s. ♦ Jandrić 1982²: Jandrić Ljubo. *Sa Ivom Andrićem*. Sarajevo: Veselin Masleša. 461 s.

54. Razgovor kao prostor za ispoljavanje Andrića kao mislioca, filozofa
55. Sjećanja na Andrića nakon njegove smrti
Popović 1976: Popović, Radovan. *Kazivanja o Andriću*. Beograd: Sloboda. 219 s.
56. Stilske figure u Andrićevim kazivanjima
57. Suština Andrićeva priče Kostu Dimitrijeviću
Dimitrijević 2010³: Dimitrijević, Kosta. *Razgovori i ćutanja Ive Andrića*. Beograd: Prometej. 197 s.
58. Šta je Andrić kazivao o politici, društvenim zbivanjima i događanjima (kao što je požar u Brusi)?
Peković/Kljakić 2012: Peković, Ratko; Kljakić, Slobodan. *Angažovani Andrić 1944–1954: Društveni rad, govori, predavanja, članci, putopisi, reportaže...* Beograd: Službeni glasnik. 300 s.
59. Šta je Andrić mogao da kaže u šetnji?
Kisić 1953: Kisić, Čedo. Jedna šetnja za Ivo Andrićem. In: *Borba*, Beograd. 30. avgust. S. 37. ♦ Jevtić 2009: Jevtić, Miloš. Sa Ivom Andrićem. In: Tošović, Branko (ur.). *Ivo Andrić: Graz – Österreich – Europa / Ivo Andrić: Gracu – Austrija – Europa*. Graz – Beograd. S. 93–99. Andrić-Initiative: Ivo Andrić im europäischen Kontext – Ivo Andrić u evropskom kontekstu, tom 2]
60. Šta pokazuju pretraživanja govornih iskaza u Andrićevom Gralis-Korpusu (https://www.gralis2.at/gralis/korpusarium/gralis_korpus.html)?
61. Tipologija Andrićevih razgovora, intervju, usmenih kazivanja i javnih nastupa
62. Tropi u Andrićevim kazivanjima
63. Tumačenja Andrićevog razgovora sa Gojom
Aleksić 2022: Aleksić, Jana. Principi i način priređivanja: RAZGOVOR SA GOJOM. In: *Ivo Andrić. Eseji 1922–1940. Kritičko izdanje dela Ive Andrića*. Kolo V. Knj. 22. Priredili Jana Aleksić, Milan Potrebić, Zorica Nestorović. Beograd: Zadužbina Ive Andrića. S. 732–772. ♦ Delić 2011: Delić, Jovan. Kad Goja traži pisca. O Andrićevom eseju RAZGOVOR SA GOJOM i povodom njega. In: *Letopis Matice srpske*. Novi Sad. God. 187, knj. 488, sv. 3, septembar. S. 286–306. ♦ Glušćević 1994: Glušćević, Zoran. Andrić i Goja (ZAPISI O GOJI i RAZGOVOR SA GOJOM). In: Šutić, Miroslav (ur.). *Andrić u svetlu estetike*. Novi Sad – Beograd: Svetovi – Zadužbina Ive Andrića – Institut za književnost i umetnost. S. 118–132. ♦ Gojković 2020: Gojković, Mladen. Andrić i modernizam: geneza poetičke misli u esejima GOJA i RAZGOVOR SA GOJOM i u pripovesti BAJRON U SINTRI. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God 39, br. 37. S. 179–202. ♦ Jelušić 2008: Jelušić, Siniša. RAZGOVOR SA GOJOM: intertekstualna poetika. In: *Glasnik Odjeljenja umjetnosti*. Titograd: Društvo za nauku i umjetnost. Knj. 26. S. 159–168. ♦ Simić A. 2017: Simić, Anka. Andrićeva legenda o umetniku: RAZGOVOR SA GOJOM. *Nasleđe*. Kragujevac. God. 14, br. 36. S. 61–68. ♦ Stojanović 1994: Stojanović, Dragan. S kim razgovara Andrićev Goja. In: Šutić, Miroslav (ur.). *Andrić u svetlu estetike*. Novi Sad – Beograd: Svetovi – Zadužbina Ive Andrića – Institut za književnost i umetnost. S. 133–140.
64. Zašto se Andrić ne sjeća i ne može da sjeća Bosne i Sarajeva?